OBSŁUGA ŻĄDAŃ HTTP

GET - POST - FORMULARZE - REDIRECT UPLOAD PLIKÓW - COOKIES

Waldemar Korłub Wytwarzanie Aplikacji Internetowych KASK ETI Politechnika Gdańska

Interakcja z użytkownikiem

- Podstawową motywacją dla aplikacji po stronie serwera jest konieczność interakcji z użytkownikiem
 - Reagowanie na akcje użytkownika
 - Obsługa danych podawanych przez użytkownika
 - Spersonalizowane treści, uzależnione od wyborów użytkownika
- Protokół HTTP dostarcza mechanizmy wymiany danych między przeglądarką i serwerem
- PHP oferuje dostęp do danych w żądaniach HTTP i możliwość sterowania odpowiedziami
 API do obsługi żądań HTTP

Rodzaje zapytań HTTP

- Przeglądarki wykorzystują głównie dwa rodzaje zapytań HTTP:
 - □ GET pobieranie informacji, bez skutków ubocznych
 - POST wysyłanie informacji na serwer
- Pozostałe metody są rzadziej wykorzystywane
 - OPTIONS negocjacje CORS (Cross-Origin Resource Sharing)
 - □ PUT, DELETE, HEAD tylko poprzez XMLHttpRequest
 - TRACE rzadko obsługiwane przez serwery
 - 405 Method Not Allowed
 - 501 Not Implemented

GET i POST

GET

- Nawigacja pomiędzy stronami za pomocą odnośników:
- Pobieranie zasobów, m.in.:
 -
 - <link href="main.css" rel="stylesheet" .../>
 - <script src="main.js">
- Obsługa formularzy: <form method="get">
- Redirect HTTP 303 See other

POST

- Obsługa formularzy: <form method="post">
- Redirect HTTP 307 Temporary Redirect
 - Jeśli oryginalne zapytanie zostało wysłane metodą POST

GET – dodatkowe parametry

Parametry – dołączone do identyfikatora URI – mają doprecyzować zapytanie użytkownika

Parametry występują po znaku zapytania

Parametry postaci: nazwa=wartość

http://example.com/search.php?query=kot

Kolejne parametry rozdzielone znakiem &

/products.php?cat=laptops&producent=xyz

GET – parametry w adresie

- Zapisywane w bookmarkach
 - Odnośniki bezpośrednie (ang. permalinks)
- Zapamiętywane w historii przeglądarki
- □ Zachowywane przy kopiowaniu adresu ~
- Mogą być zapisane w logach serwera -
- Wysyłane przy każdym odświeżeniu strony
- Ograniczony rozmiar parametrów
 - Max długość adresu URL w przeglądarkach/klientach
 - Standard HTTP nie definiuje ograniczenia
 - Z empirycznych doświadczeń: ok. 2000 znaków

Nie należy przekazywać danych wrażliwych!

GET

- Zapytania typu GET powinny być bezpieczne i co za tym idzie idempotentne
 - Bezpieczne
 - Nie ma żadnych skutków ubocznych po stronie serwera
 - Służy pobieraniu informacji
 - Idempotentne
 - Skutki uboczne wielu identycznych zapytań są takie same jak skutki pojedynczego zapytania
 - Zapytanie bezpieczne jest siłą rzeczy idempotentne
- Dlaczego?
 - Kliknięcie w bookmark, odświeżenie strony, wysłanie linku do innej osoby
 - Cachowanie odpowiedzi

POST

Islandii

Parametry przekazywane w ciele żądania HTTP

eden+z+najbardziej+malowniczych+wodospad%C3%B3w+

POST

- Zapytanie typu POST nie musi być ani bezpieczne ani idempotentne
 - Modyfikowanie stanu po stronie serwera
- Nie-bookmarkowalne
- Nie-cachowalne
- Przy odświeżeniu strony przeglądarka powinna ostrzegać o ponownym wysyłaniu danych
- Parametry nie trafiają do logów serwera WWW
- Nie ma limitu na rozmiar parametrów

GET i POST – podsumowanie

GET

- Pobieranie informacji z serwera
 - np. wyświetlenie informacji o produkcie
- Parametry doprecyzowują zapytanie użytkownika
 - np. o który produkt chodzi?

POST

- Zmieniają stan po stronie serwera
- Wyzwalają logikę biznesową aplikacji
 - np. złożenie zamówienia i realizacja płatności
- Parametry są argumentami dla logiki biznesowej
 - np. jakie produkty wchodzą w skład zamówienia?

Obsługa formularzy w PHP

...i parametrów żądań w ogólności

Parametry GET

```
products.php?cat=laptops&producent=xyz
echo $ GET['cat'];
                                laptops
                                           xyz
echo $_GET['producent'];
echo $ GET['sku']; -
                          Notice: Undefined index: sku
                          in example.php on line 9
                                     Test obecności
if(!empty($_GET['sku'])){
                                      parametru
    $sku = $ GET['sku'];
    echo "Wybrano produkt o id: $sku";
} else {
    echo "Nie określono parametru";
```

Tablica \$_GET

- Daje dostęp do wszystkich parametrów zapytania typu GET
- Zmienna superglobalna
 - Dostępna z każdego miejsca w kodzie, bez używania słowa kluczowego global

Parametry POST

```
<form method="post">
  <label>
    <span>Tvtul:
    <input type="text" name="tytul"/>
                                          Tytuł:
  </label>
                                          Autor:
                                          Opis...
  <label>
    <span>Autor:
    <input type="text" name="autor"/>
  </label>
                                                      Zapisz
 <textarea placeholder="Opis..."
            name="opis"></textarea>
 <input type="submit" value="Zapisz"/>
</form>
```

Parametry POST

```
<input type="text" name="tytul"/>
<?php
$tytul = $_POST['tytul'];
$autor = $ POST['autor'];
$opis = $ POST['opis'];
//zapisanie do bazy danych...
?>
<div>
    <h1><?= $tytul ?></h1>
    <span>Autor: <?= $autor ?></span>
    <?= $opis ?>
</div>
```

Obsługa formularzy

```
<input type="text" name="tytul"/>
     1. GET – wyświetlenie formularza
        Wodospad Skog
Tytuł:
                                   2. POST – submit
        Waldemar
Autor:
                            <?php
Jeden z najbardziej
imponujących
                            $tytul = $_POST['tytul'];
wodospadów Islandii.
                                    3. Wyświetlenie wyników*
              Zapisz
                         Wodospad Skogafoss
```

Autor: Waldemar

Jeden z najbardziej imponujących wodospadów Islandii.

* Docelowo z wykorzystaniem idiomu POST-REDIRECT-GET

Jakie żądanie trafiło na serwer?

- W wielu sytuacjach istotne jest, czy serwer otrzymał żądanie GET czy POST
- Tablica superglobalna \$_SERVER zawiera
 informacje o kontekście wywołania skryptu PHP

```
if($_SERVER['REQUEST_METHOD'] === 'POST'){
    //żądanie POST
} else {
    //najpewniej GET
}
```

Formularze: pole tekstowe

Formularze: pole hasła

```
<input type="password" name="pass"/>
  Hasło:
<?php
$password = $_POST['pass'];
```

Formularze: pole radio

```
<span>Płeć:</span>
                                    Płeć:
<label>
  <input type="radio"</pre>
                                        Mężczyzna
          name="plec"
                                        Kobieta
          value="mezczyzna"/>
  Mężczyzna
</label>
                              <?php
<label>
                              $plec = $_POST['plec'];
  <input type="radio"</pre>
          name="plec"
          value="kobieta"/>
                                          mezczyzna
  Kobieta
</label>
```

Formularze: checkboksy

```
<span>Kategoria:</span>
<label>
  <input type="checkbox"</pre>
       name="kategorie[]
       value="akcja"/> Akcja
</label>
<label>
  <input type="checkbox"</pre>
       name="kategorie[]"
       value="dramat"/> Dramat
</label>
<label>
  <input type="checkbox"</pre>
       name="kategorie[]"
       value="komedia"/> Komedia
</label>
```

```
Kategoria:
```

- Akcja
- Dramat
- Komedia

```
<?php
$kategorie =
    $_POST['kategorie'];
print_r($kategorie);</pre>
```

```
Array
(
  [0] => akcja
  [1] => komedia
)
```

Formularze: checkboksy

```
<span>Kategoria:</span>
<label>
  <input type="checkbox"</pre>
       name="kategorie[akcja]"
       value="true"/> Akcja
</label>
<label>
  <input type="checkbox"</pre>
       name="kategorie[dramat]"
       value="true"/> Dramat
</label>
<label>
  <input type="checkbox"</pre>
       name="kategorie[komedia]"
       value="true"/> Komedia
</label>
```

Kategoria:

- Akcja
- Dramat
- Komedia

```
<?php
$kategorie =
    $_POST['kategorie'];
print_r($kategorie);</pre>
```

```
Array
(
    [akcja] => true
    [komedia] => true
)
```

Formularze: pole ukryte

```
<input type="hidden" name="id"/>
     Nie wyświetla się w przeglądarce
<?php
$id = $ POST['id'];
```

Formularze: pole nieaktywne

```
<input type="text" name="tytul"</pre>
        value="AP1784"
        disabled="disabled"/>
          SKU:
                       AP1784
       Niedostępne w PHP – przeglądarka nie wysyła
          wartości pól oznaczonych jako disabled!
```

Formularze: upload plików

```
<form method="post"</pre>
      enctype="multipart/form-data">
    <input type="file" name="zdjecie"/>
    <input type="submit" value="Wyślij"/>
</form>
                             Choose File | giraffe.jpg
                             Wyślij
```

Upload plików

 Informacje o przesłanych plikach dostępne są w tablicy superglobalnej \$_FILES:

```
<?php
$zdjecie = $_FILES['zdjecie'];
print_r($zdjecie);</pre>
```

```
Array (
    [name] => giraffe.jpg
    [type] => image/jpeg
    [tmp_name] => /tmp/php1gzN7z
    [error] => 0
    [size] => 50094
)
```

Informacje o nadesłanym pliku

- name oryginalna nazwa pliku
- type typ MIME odczytany z nagłówków żądania
 HTTP (typowo określony na bazie rozszerzenia pliku)
- tmp_name lokalizacja pliku w katalogu tymczasowym na serwerze
- size rozmiar pliku
- error informacja
 o ewentualnych
 błędach uploadu

```
print_r($_FILES['zdjecie'])
Array (
    [name] => giraffe.jpg
    [type] => image/jpeg
    [tmp_name] => /tmp/php1gzN7
    [error] => 0
    [size] => 50094
)
```

Obsługa nadesłanego pliku

- Pliki umieszczane są początkowo w lokalizacji tymczasowej
- Jeśli pliki mają być trwale zapisane na serwerze,
 należy je przenieść do lokalizacji docelowej
 - Uwaga na uprawnienia do katalogu docelowego

Obsługa nadesłanego pliku

```
$upload_dir = '/var/www/dev/web/upload/';
$file = $_FILES['zdjecie'];
$file name = basename($file['name']);
$target = $upload_dir . $file_name;
$tmp_path = $file['tmp_name'];
if(move_uploaded_file($tmp_path, $target)){
    echo "Upload przebiegł pomyślnie!\n";
```

Sprawdzanie typu MIME pliku

- Nie można polegać na typie MIME odczytanym z nagłówków żądania HTTP
 - Zmylenie przeglądarki zmianą rozszerzenia pliku
 - Spreparowanie złośliwego żądania przez napastnika
- □ Należy sprawdzić sygnaturę pliku (ang. magic number):

```
$finfo = finfo_open(FILEINFO_MIME_TYPE);
$file_name = $_FILES['zdjecie']['tmp_name'];
$mime_type = finfo_file($finfo, $file_name);

if ($mime_type === 'image/jpeg') {
    echo 'Poprawny format.';
}
```

Idiom POST-REDIRECT-GET

GET, POST i... nic więcej

```
<?php
if($ SERVER['REQUEST METHOD']==='POST' &&
   !empty($_POST['nr_konta'])/* && ... */
    $nr_konta = $_POST['nr_konta'];
   //---
    //zlecenie przelewu
    echo "Status: przyjęty do realizacji";
} else { ?>
    <form method="post">
        <input type="text" name="nr_konta"/>
        <!--->
        <input type="submit" value="OK"/>
    </form>
<?php } ?>
```

przelew.php

GET przelew.php

```
false
<?php
if($_SERVER['REQUEST_METHOD']==='POST' &&
   !empty($_POST['nr_konta'])/* && ... */
    $nr_konta = $_POST['nr_konta'];
    //...
                                    Wykonanie części else:
    //zlecenie przelewu
                                   wyświetlenie formularza
    echo "Status: przyjęty do realizacji";
} else { ?>
    <form method="post">
        <input type="text" name="nr_konta"/>
        <!--->
        <input type="submit" value="OK"/>
    </form>
<?php } ?>
```

POST przelew.php

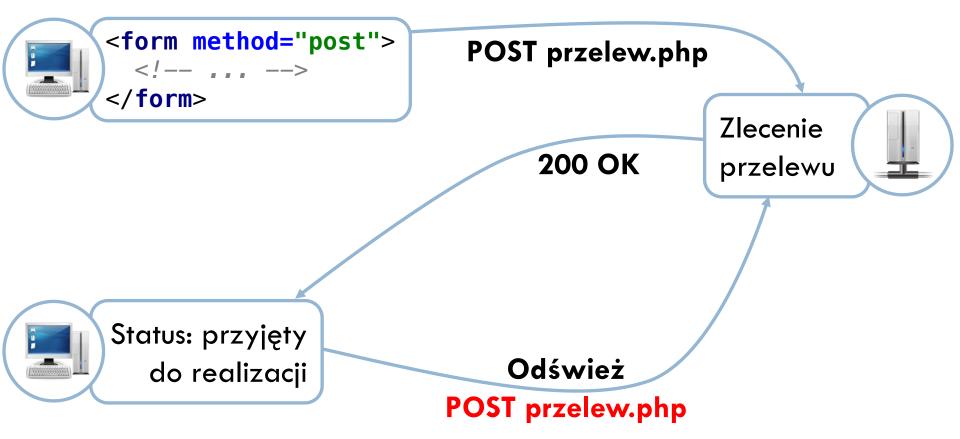
```
true
<?php
                                              Sprawdzenie
if($ SERVER['REQUEST METHOD']==='POST' &&
                                               poprawności
   !empty($_POST['nr_konta'])/* && ... */←
                                              danych: true
    $nr_konta = $_POST['nr_konta'];
    //...
                                             Wykonanie
                                               logiki
    //zlecenie przelewu
                                             biznesowej
    echo "Status: przyjęty do realizacji";
} else { ?>
    <form method="post">
        <input type="text" name="nr_konta"/>
        <!--->
        <input type="submit" value="0K"/>
    </form>
<?php } ?>
```

Użytkownik klika Odśwież (F5)

- Użytkownik chce sprawdzić, czy status przelewu się zmienił: klika Odśwież
- Przeglądarka ponawia poprzednie zapytanie:
 POST przelew.php z takimi samymi parametrami

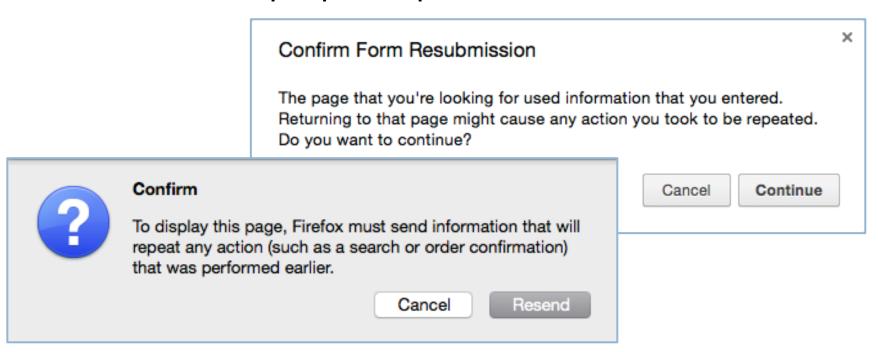
```
<?php
if($_SERVER['REQUEST_METHOD']==='POST' && ]
!empty($_POST['nr_konta'])/* && ... */
     $nr_konta = $_POST['nr_konta'];
     //...
                                                     Wykonanie
                                                        logiki
     //zlecenie przelewu
                                                     biznesowej
                                                      PO RAZ
     echo "Status: przyjęty do realizacji";
} else { ?> <!-- ... --> <?php } ?>
```

Problem wielokrotnego submitu

POST i przycisk Odśwież

- Współczesne przeglądarki ostrzegają przed ponownym wysłaniem zapytania POST
 - Gdyby tylko użytkownicy czytali komunikaty...
 - ...i wiedzieli jak je interpretować

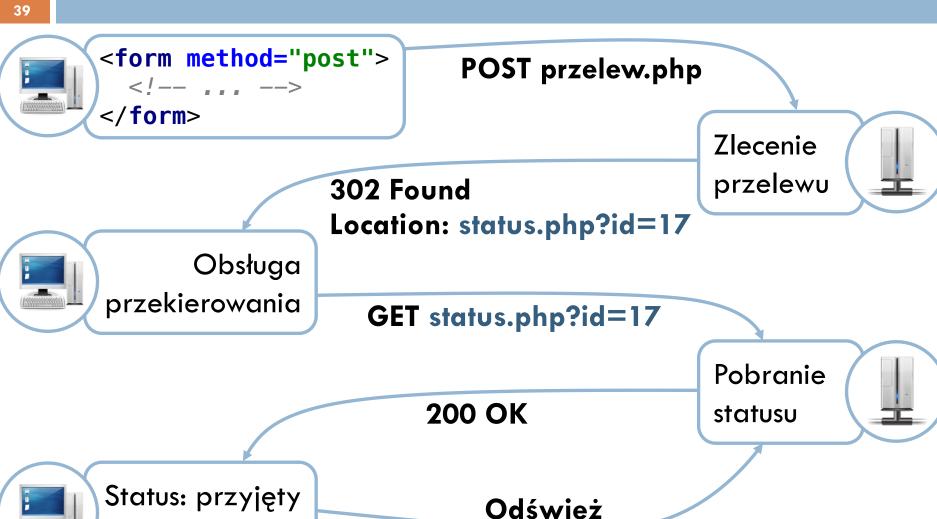

POST i zmiany stanu

- Żądanie POST, które zmieniło stan po stronie serwera, nie powinno zwracać informacji dla użytkownika, a jedynie odpowiedź Redirect (grupa 3xx) dla przeglądarki
- Przeglądarka zrealizuje przekierowanie pod adres umieszczony w nagłówku Location
 - Docelowa strona powinna prezentować status wykonanej operacji
- Jeśli nie nastąpiła zmiana stanu, przekierowanie nie jest konieczne
 - np. błędnie wypełniony formularz

do realizacji

GET status.php?id=17

POST-REDIRECT-GET

```
<?php
                                                 przelew.php
if ($_SERVER['REQUEST_METHOD']==='POST' &&
    !empty($ POST['nr_konta']) /* ... */
) {
    $nr_konta = $_POST['nr_konta'];//...
                                        Identyfikator zlecenia
    //zlecenie przelewu
    sid = /* ... */; \leftarrow
                                        Strona statusu
    $url = "status.php?id=$id";
                                        Przekierowanie
    header("Location: $url");
                                        HTTP 302
    exit;_
} ?>
                                        Zakończenie skryptu
<form method="post">
        <!--->
</form>
```

Strona statusu

status.php

Przekierowania, nagłówki i ciało odpowiedzi HTTP

- Przekierowania (3xx) są realizowane poprzez nagłówki odpowiedzi HTTP
 - Kod odpowiedzi, np. 302
 - Nagłówek Location

```
HTTP/1.1 302 Found
```

Content-Length: 0

Content-Type: text/html; charset=UTF-8

Location: status.php

Server: Apache

- - -

Przekierowania, nagłówki i ciało odpowiedzi HTTP

- Nagłówki i kod odpowiedzi muszą być ustawione przed rozpoczęciem emitowania ciała odpowiedzi (dokumentu HTML)
- Rozpoczęcie emitowania ciała odpowiedzi powoduje wysłanie nagłówków
- Próba zmiany nagłówków po rozpoczęciu emitowania ciała zakończy się niepowodzeniem i komunikatem:
 - "Cannot modify header information headers already sent"

Struktura odpowiedzi HTTP

```
HTTP/1.1 200 OK
Connection: Keep-Alive
                                          nagłówki
Content-Length: 283
Content-Type: text/html; charset=UTF-8
Server: Apache
<!DOCTYPE html>
<html>
  <head>
    <title>Przelew</title>
  </head>
                                          ciało
  <body>
    <form method="post">
      <!--->
    </form>
  </body>
</html>
```

Ciało odpowiedzi HTTP

- Dowolna treść na standardowym wyjściu skryptu
 PHP jest traktowana jako ciało odpowiedzi
- Uwaga na białe znaki one również traktowane są jako ciało odpowiedzi HTTP
 - Znaki nowego wiersza
 - Spacje
 - Znak BOM

Buforowanie odpowiedzi

- Ustawienie output_buffering w php.ini
- Ustawienie zależne od konfiguracji serwera
 - Włączenie/wyłączenie buforowania, rozmiar bufora
- Standardowe wyjście jest buforowane przed przekazaniem do serwera WWW
- Pozwala częściowo obejść problem "headers already sent", ale nie stanowi rozwiązania
 - Jedynym solidnym rozwiązaniem jest prawidłowa struktura skryptów!
- Głównym celem buforowania jest poprawa wydajności komunikacji: interpreter PHP <=> serwer WWW
 - ...a nie zamiatanie pod dywan błędów programisty

Prawidłowa struktura skryptów PHP

- Wszelkie operacje zmieniające nagłówki lub kod odpowiedzi wykonywane przed kodem HTML
- Bloki PHP rozpoczynane w pierwszym wierszu pliku
 - Bez znaków nowego wiersza przed <?php</p>
 - Bez znaku BOM
- Kod HTML dopiero po wykonaniu całej logiki biznesowej i logiki obsługi żądania
 - Więcej na wykładzie o przepływie sterowania w aplikacjach internetowych
- W plikach zawierających wyłącznie kod PHP (np. funkcje narzędziowe) pominięty znacznik ?>

2013, SESAME WORKSHOP, ALL RIGHTS RESERVED

HTTP Cookies

HTTP Cookies

- Umożliwiają zapisanie informacji po stronie przeglądarki użytkownika
- Są dołączane do każdego zapytania, kierowanego pod adres, z którego przeglądarka je otrzymała
 - Cookies o dużym rozmiarze znacząco zwiększają rozmiar każdego zapytania HTTP!
- Cookies są ustawiane przez nagłówki HTTP muszą być ustawione przed rozpoczęciem emitowania treści strony

Zapisywanie informacji w cookies

```
<?php
$imie = 'Waldemar';
//o zasięgu sesji przeglądarki:
setcookie("imie_session", $imie);
                             wartość
                nazwa
//z podanym czasem ważności i zakresem:
setcookie("imie", $imie, time()+3600, "/");
                    wartość
                            czas ważności:
                                           zakres:
           nazwa
                                        cała domena
                             timestamp
```

Cookies w odpowiedzi HTTP

```
HTTP/1.1 200 OK
Connection: Keep-Alive
Content-Length: 274
Content-Type: text/html; charset=UTF-8
Server: Apache
Set-Cookie: imie=Waldemar;
      expires=Thu, 24-Sep-2015 20:56:13 GMT;
      path=/
Set-Cookie: imie_session=Waldemar
X-Powered-By: PHP/5.4.45-0+deb7u1
```

. . .

Odczytywanie cookies

```
Sprawdzenie
                                      dostępności
                                        cookie
if (isset($_COOKIE['imie'])) {
    $imie = $_COOKIE['imie'];
                                       Pobranie
                                        wartości
                                        cookie
```

Usuwanie cookies

- □ Nadpisanie cookie z czasem ważności w przeszłości
 - Wszystkie parametry poza wartością cookie muszą być identyczne jak w oryginalnym wywołaniu setcookie()

```
setcookie("imie", $imie, time() + 3600, "/");
setcookie("imie", '', time() - 3600*24, "/");
```

- Podanie false jako wartości
 - Wszystkie parametry poza wartością i czasem ważności muszą być identyczne jak w oryginalnym wywołaniu setcookie()

```
setcookie("imie", false);
```

Przykład: 01-cookies

Tablica superglobalna \$_REQUEST

- Zawiera wszystkie parametry z tablic \$_GET i
 \$_POST (oraz opcjonalnie \$_COOKIE)
- Przydatna, gdy nie ma znaczenia w jaki sposób parametr został przesłany
- Konfigurowana w php.ini:
 - request_order = "GP" domyślne ustawienie
 - Najpierw GET, potem POST, parametry o tej samej nazwie nadpisują poprzednią wartość
 - request_order = "GCP" uwzględnia również dane z cookies

Przeglądarka

1. Żądanie HTTP

GET, POST, parametry żądania

5. Odpowiedź HTTP

A. Zwrócenie dokumentu HTML

pliki cookies, nagłówki odpowiedzi

3. Wywołanie skryptu PHP

Parametry, nagłówki żądania, pliki cookies

Serwer HTTP

2. Lokalizacja zasobu

Skrypt PHP

Pytania?